

Järjestöt eivät hyväksy vammaispalvelulain vesittämistä

Hallituksen suunnittelema, liian kapea ja epämääräinen vammaispalvelulain soveltamisala vie vammaispalveluilta pohjan. Lakimuutos vaikeuttaisi dramaattisesti vammaisten ihmisten palveluiden saamista.

Edellinen eduskunta hyväksyi 2023 vammaispalvelulain, joka on saatettava sellaisenaan voimaan ja otettava käyttöön vuoden 2025 alussa. Vuosikausia valmistellun vammaispalvelulain kantava ajatus on tarjota yksilöllisten tarpeiden mukaista tukea vammaisille ihmisille, diagnoosiin katsomatta. Kauan odotettua lakia ei saa nyt romuttaa ennen kuin sitä on edes sovellettu käytäntöön.

Hallituksen suunnittelema soveltamisalapykälä ohjaisi vammaisia ihmisiä hyvin vahvasti yleisiin sosiaalipalveluihin, joiden ei ole edes tarkoitettu vastaavan vammasta aiheutuviin tarpeisiin ja joita ei riitä kaikille niitä tarvitseville. Laki ohjaisi yleispalveluihin huomioimatta edes niiden tosiasiallista saatavuutta ja toteutumista. Tämä ei ole oikein.

25 järjestöä vaatii, että soveltamisalan tarkentamisesta tässä tilanteessa luovutaan kokonaan. Kun lain toimeenpanosta saadaan kokemusta, sitä voidaan tarvittaessa kehittää.

Vammaispalvelulaista ei saa tehdä säästölakia. Hallitus on laskenut, että soveltamisalan rajaaminen säästäisi 60–70 miljoonaa euroa. Vammaisten ihmisten palveluista säästäminen tulee yhteiskunnalle kalliiksi. Tarpeiden ohittaminen johtaa raskaampien ja kalliimpien palveluiden tarpeen lisääntymiseen ja inhimillisiin tragedioihin.

Jos laki ei selkeästi suojele vammaisten ihmisten oikeutta palveluihin, on suuri vaara, että heidän välttämättömiin tarpeisiinsa ei vastata. Tämä huoli on erityisen suuri, kun huomioidaan hyvinvointialueiden valtavat säästöpainheet.

Vammaispalveluiden keskeinen lähtökohta on YK:n yleissopimus vammaisten ihmisten oikeuksista, joka vahvistaa vammaisten ihmisten oikeuden itsenäiseen elämään ja osallisuuteen muiden ihmisten tavoin. Soveltamisalan muutos olisi ristiriidassa YK:n vammaissopimuksen kanssa.

Allekirjoittajat:

ADHD-liitto

Aivoliitto

Autismiliitto

Diakonissalaitos

Downiaiset - Suomen Downin syndrooma ry

FDUV

Förbundet Finlands Svenska Synskadade (FSS)

Hengitystuki ry

Heta - Henkilökohtaisten avustajien työnantajien liitto

Kehitysvammaisten Tukiliitto

Kehitysvammaliitto

Kuuloliitto

Kuurojen Liitto ry

Kynnys ry

Leijonaemot ry

Lihastautiliitto ry

Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Muistiliitto

SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder

Suomen Psykologiliitto ry

Suomen Tourette- ja OCD-yhdistys ry

Tukena-säätiö

Vailla vakinaista asuntoa ry

Vamlas - Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö

Vammaisperheyhdistys Jaatinen

Lisätietoa:

Risto Burman, Kehitysvammaisten Tukiliitto, p. 050 5569 900

Susanna Hintsala, Kehitysvammaliitto, p. 040 741 6179

Satu Taiveaho, Autismiliitto, p. 050 4097 940

Annette Tallberg-Hahtela, FDUV, p. 040 848 9300